

RÄDDNINGSTJÄNSTEN MJÖLBY

Olycksundersökning Anlagd brand i flerfamiljshus

Stora torget XX, Mjölby

Handläggare: Karin Johansson

DOKUMENTINFORMATION

Ärende:	Olycksundersökning brand i flerfamiljshus
Handläggare:	9, Karin Johansson
Kvalitetsgranskare:	JF, Jan-Erik Forsén
Mjölby Räddningstjänst diarienummer:	Händelserapport 2017-00714
Händelse: Anlagd brand i lägenhet inrymd i flerfamiljshus. Flera brandhärddar lokaliserades i lägenheten. Hyresgästen har erkänt brott. Branden hade gått in i avsvalningsfasen när räddningstjänsten anlände. Brandlägenheten totalförstördes samt två lägenheter och trapphuset blev sotskadat. Måndag den 2017-10-16 klockan 08:36	

Version	Datum	Utgåva	Handläggare	Kvalitetsgranskare
1	2018-04-23	Olycksundersökning	9	JF

Bilagor

1. Händelserapport: 2017-00714
2. SOS Alarm Ärendekopia-Räddning:14- 4125469 - 2

Inledning

Anledning till undersökningen

Olycksundersökningen är utförd enligt Lagen om skydd mot olyckor (2003:778). Olyckan faller under räddningstjänstens fastställda kriterier för olycksundersökning nivå 2, eftersom branden mycket väl kunde ha fått betydligt större omfattning.

Denna rapport kommer att visa den troliga orsaken till olyckan samt redovisa hur räddningstjänstens arbete på olycksplatsen utfördes.

Olycksundersökningen syftar inte till att ligga som underlag i rättsliga sammanhang mellan externa parter eller avgörande om ansvarsförhållanden.

En kopia av olycksundersökningen kommer att skickas till de aktörer som Räddningstjänsten i Mjölby anser ha gagn för den i sin verksamhet.

Metod

Insamlandet av uppgifter rörande olyckan har skett genom:

- Granskning av dokumentation rörande olyckan, se bilagor.
- Samtal med insatspersonal som var på plats.
- Samtal med ägare av fastigheten.
- Bilder från Östgöta Correspondenten
- Granskning av polisens brandorsaksundersökning

Byggnad/Objekt

Fastigheten där branden skedde är belägen på adressen Stora torget XX i centrala Mjölby. Byggnaden är uppförd 1946 i 4 plan med källare/suterrängvåning. Byggnaden inrymmer totalt 22 hyreslägenheter samt 4 lokalhyresgäster. Varje trapphus har en ingång. Brandlägenheten ligger i trappuppgången med adressen Stora Torget XX. Där finns det 6 lägenheter i 3 plan. På botteväningen är ett företagen [REDACTED] inrymt. Brandlägenheten är en trerumslägenhet på andra våningen.

Byggnaden är utförd med källare/grundläggning av betong. Överbyggnaden är utförd med bärande ytterväggar samt vissa innerväggar liksom yttertaksstomme av betong. Vissa stomstabiliserande innerväggar är utförda av betong, övriga väggar är utförda av skivklädd regelstomme och lättbetong. Fasader är utförda av tegel respektive puts. Taket är belagt med betongtakpannor.

Förlopp

Upptäckt och personers agerande

Branden uppmärksammades av en anställd på företaget [REDACTED] som är inrymt i samma trapphus som brandlägenheten. Personen kände röklukt i trapphuset och upptäckte vidare att det kom rök ifrån en lägenhet på andra våningen. SOS mottog samtalet klockan 08:35. Inringaren mötte upp RL vid ankomst och gav information om sina iakttagelser.

Räddningstjänstens agerande

Klockan 08:35 (+0min) mottog station 242-5000 (Mjölby) förlarm Brand i byggnad. Klockan 08:36 (+1min) inkom stort larm, röklukt – byggnad/Flerfamiljshus.

242-5080 samt 242-5010 kvitterade larmet klockan 08:37(+2min) och begav sig mot adressen. Klockan 08:39 (+4min) anlände 242-5080. Vid ankomsten blev RL uppmött av inringaren och RL uppmärksammade en person vid en fransk balkong ovanför brandlägenheten. RL beordrade personen att stanna i lägenheten för att vänta på stege. Personen stängde dörren och gick in i lägenheten. 242-5010 anländer till platsen klockan 08:41(+6min). Rökdykarna fick order att resa utskjutsstegen mot den franska balkongen på våning tre. Då rökdykarna inte såg någon person vid balkongen tog de initiativet att förbereda rökdykning genom att ta fram slang. Miljön i trapphuset var så pass rökfri att RL kunde gå in utan rökskydd. RL gick upp för trappan och lokaliserade brandlägenheten genom att det syntes sot över lägenhetsdörren där brandrök trängt ut. Dörren kändes kall, var låst och han bankade även på utan att få någon respons. Vidare fortsatte RL upp till tredje våningen och kunde evakuerade personen från balkongen genom trapphuset istället för via stege.

RL beordrar rökdykarna att forcera dörren till brandlägenheten för att kunna påbörja rökdykning. Dörren var av inåtgående typ och trapphuset var mycket smalt vid den aktuella dörren. Den forceras efter några omtag och rökdykarna påbörjade rökdykning i med fläkt i ryggen.

Lägenheten var fylld med kolsvart rök men rökdykarna upplevde temperaturen förhållandevis låg. Rökdykarna lokliserar sig till köket där de försökte öppna ett fönster för att kunna ventilerar ut brandröken. Då fönsterlåset kärvar beslutade de att slå sönder fönstret vilket de rapporterade ut. Rökdykarna fortsatte söka av lägenheten och sikten blev gradvis bättre. De upptäcker flera glödbräder i olika rum i lägenheten samt att ugnen i köket stod påslagen. Detta rapporterar rökdykarna ut via radion. Då bränderna nästan har självslocknat blir vattenåtgången mycket låg. När lägenheten är genomsökt var nästan all rök utventilerad, vid samma tidpunkt får rökdykare 1 dra reserven till luftpaketet.

När höjdenhet 242-5030 anländer till platsen får föraren order att utföra en grundlig avsökning av trapphuset. Även vattenenheten 242-5040 dras till platsen då det fanns personal från dagtidsstyrkan på stationen att bemanna den. Vattenenhet 242-5040 som bemannades med två brandmän fick order att söka genom övriga lägenheter samt vind. Detta gjordes iklädda rökskydd och med värmekamera. Representanter för bostadsbolaget som äger byggnaden kom till platsen i ett tidigt skede av insatsen. Bostadsbolagets personal blev beordrad att hämta nycklar till lägenheterna i huset som användes när övriga lägenheter undersöktes. Utöver brandlägenheten var en lägenhet i behov av ventilation, i övrigt hade inte branden spridit sig.

Personalen till företaget [REDACTED] med sin lokal på bottenvåningen blev inrymda under hela insatsen.

Även ambulans och polis kom till platsen. RL utsåg uppsamlingsplats vid korsningen Magasinsgatan-Stora torget där Ambulansen stod. RL rapporterar rökdykarnas iakttagelser om flera bränder i lägenheten och när röken ventilerats ut tog polisen över för att spärra av och påbörja sin undersökning.

Klockan 09:46 (+1h 11min) avslutar RL insatsen och lämnar platsen som sista räddningsenhet.

Lägenhetsdörren var av inåtgående modell och det var trångt när den skulle brytas upp.

Orsak

Vid rökdykningen konstaterade rökdykarna att det fanns glödbrännder i flera rum samt att ugnen var påslagen. Enligt polisens brandorsaksundersökning var det 5 områden med separata brandhärddar.

- I vardagsrummet fanns två soffor som var brandskadade med två separata brand-V på väggarna bakom sofforna. I övrigt var det endast rök och sotskador på golv, väggar och tak.
- I sovrummet låg det ett täcke på sängen som var brandskadat. Resten av sängen och inventarier var oskadade. Endast tak och väggar hade rök och sotskador.
- I det mindre rummet var en säng uppställd på högkant. På golvet låg kläder utspridda. En del av kläderna och mattan under kläderna samt en större del av sängbottens tyglager var brandskadade.
- I köket var ugnen påslagen på 220 grader. I ugnen låg det två stycket smälta plastflaskor med okänt innehåll. I soppåsen under diskbänken låg en tom flaska tändvätska med avskruvad kork.

Lägenhetens samtliga rum var golv, väggar och tak rök- och sotskadade.

Branden i lägenheten var anlagd av lägenhetsinnehavaren.

Väggarna i vardagsrummet var brandskadade över de båda sofforna.

Över båda sofforna kan brand V uttydas.

I sovrummet låg en hög med textilier som hade brunnit.

Samtliga rum i lägenheten var rök-och sotskadade.

Slutsatser/Erfarenheter

- När larmet gick befann sig hela styrkan på Lundbybadet för rökdykningsövning. Övningen hade just avslutats men då återställningen skulle slutföras på stationen hade inte rökdykarna nya andningsskydd. De använde ”mitten” rökskyddet samt det extra som hänger på sidan i 5010. Det extra rökskyddet saknade både savox och hertzlucka vilket ledde till att rökdykare 1 inte hade möjlighet till radiokommunikation samt andades luft från paketet under dörrbrytet.
- Rökdykarna upplevde dörrforcering problematisk. Dörren var av inåtgående typ och trapphuset var mycket smalt där dörren fanns vilket gjorde att det blev trångt och svårtillgängligt.
- I början av en insats är det mycket som händer på en kort tid och därför bör det påpekas att det alltid är viktigt med tydlighet vid ordergivning samt att mottagaren alltid repeterar ordern.
- När rökdykarna skulle öppna ett fönster för att kunna få frånluft kärvade låset till fönstret. De beslutade att slå sönder fönstret vilket rapporterades ut. Detta ledde senare till att rökdykarledaren slang gick sönder när den drogs genom glaset.
- Enligt SOS larmplanen dras Skänninge RIB-styrka då Mjölby får larm Brand i byggnad. Då detta larm gick som Röklukt blev inte Skänninge RIB-styrka automatiskt larmad. Då insatsen gick relativt fort och med anledning av att det fanns mer personal att tillgå från dagtidsstyrkan valde insatsledare att inte larma inte Skänninge RIB-styrka.
- Under insatsen hade inte RL möjlighet till medhörning av rökdykarradion pga. att radion var utladdad. Anledning till detta var att radion var utbytt och att fordonet inte hade någon laddare som fungerade till denna modell.

Åtgärdsförslag

- Att få öva med bil 5010 är mycket viktigt men vid rökdykningsövningar måste det finnas en tydlig och smidig plan om det skulle ske ett skarpt larm under rökdykningsövningar. Ett alternativ är att det ska finnas kompletta rökskydd medtaget till platsen som snabbt kan ersättas om det skulle ske ett skarpt larm under övningen. Ett annat alternativ är att bil 5020 finns på plats redo för ett skarpt larm. Att utrustning som radio och lampor ska flyttas mellan rökskydd vid ett skarpt larm är inte att föredra då det lätt kan glömmas av i en stressad situation.
- Vid en rökdykarinsats kan det vara nödvänligt att slå sönder ett fönster för att kunna skapa frånluft vilket skedde vid denna insats. För att inte någon person utanför ska skadas bör vi diskutera hur vi agerar vid dessa tillfällen. Bör någon på utsidan konfirmera att informationen har nått alla? Har vi möjlighet att spärra av området närmast en byggnad? Vid denna insats ledde glasbitarna till slangbrott på rökdykarledarens slang. Kunde detta undvikits?
Alla insatser som situationer ser olika ut, men diskussionen bör lyftas för att öka allas säkerhet.
- Då dörren som skulle forceras var av inåtgående modell samt att trapphuset var mycket trångt upplevde brandmännen att dörrforceringen problematisk. Önskemål har kommit in om att öva dörrforcering. Då Mjölby Räddningstjänst inte har någon övningsdörr skulle detta vara önskvärt att få öva vid övningsdagar vid andra räddningstjänster. Även någon personal bör ha dörrforcering som ansvarsområde för att vi ska hållas uppdaterade inom området.
- Vid insatser i trapphus kan slangdragningen bli ett problem. Vi denna insats tillät miljön i trapphuset att rökdykarledaren kunde befinna sig där och vara behjälplig med slangdragning. Är däremot trapphuset rökfyllt till den grad att rökdykarledaren måste stanna utanför kan slangdragningen bli ett moment som både stressar rökdykarna och skapar problem under insatsen. Dock finns det metoder och tips som kan underlätta vilket det har inkommit önskemål om att ha en genomgång av samt att öva på.

Sändlista

Följande aktörer sändes en kopia av olycksundersökningen.

- MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Bostadsbolaget i Mjölby AB
- Länsstyrelsen

Mjölby, 2018-04-23

Handläggare: Karin Johansson, Brandman

Räddningstjänsten Mjölby